

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA Z KONTROLI JAKOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA JAJ KURZYCH

Warszawa, marzec 2015 r.

Opracowanie:

Departamentu Inspekcji Handlowej

UOKiK

I. CEL KONTROLI

Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów konsumentów, Inspekcja Handlowa przeprowadziła w czwartym kwartale 2014 roku ogólnokrajową kontrolę jakości i prawidłowości oznakowania jaj kurzych oferowanych konsumentom.

Z uwagi na wysoki odsetek stwierdzanych nieprawidłowości, szczególnie w zakresie oznakowania i wielkości (klasy wagowej) jaj, kontrole takie prowadzone są corocznie.

Celem przeprowadzonych działań była ocena jakości handlowej jaj kurzych klasy A¹ z różnych kategorii wagowych w stosunku do obowiązujących przepisów prawa żywnościowego. Szczególną uwagę zwracano na prawidłowość oznakowania w miejscu sprzedaży jaj luzem, a także przestrzeganie zakazu wprowadzania konsumentów w błąd co do sposobu chowu niosek, klasy wagowej jaj lub szczególnych właściwości jaj. Sprawdzano także, czy działalność gospodarcza przedsiębiorców detalicznych jest zgodna z ogólnymi wymaganiami prawa żywnościowego.

II. ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Wymagania dotyczące jakości i oznakowania jaj kurzych zostały określone na poziomie prawa Unii Europejskiej, w szczególności w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. *ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj* (Dz. U. L 163 z 24.06.2008, s. 6, z późn. zm.). Produkty te podlegają również przepisom ogólnym, dotyczącym wszystkich środków spożywczych.

Wykaz regulacji z zakresu kontroli zamieszczono w załączniku do niniejszej informacji.

W toku kontroli sprawdzono, czy:

- 1) oznakowanie jaj jest zgodne z wymaganiami prawa żywnościowego (np. czy nie wprowadza w błąd co do metody chowu kur niosek, czy zawiera wszystkie obowiązkowe informacje),
- 2) klasa wagowa jaj zadeklarowana w oznakowaniu jest zgodna z rzeczywistością, a więc czy nie doszło do zafałszowania produktów (w tym celu zostały dokonane badania polegające na przeważeniu jaj na miejscu w placówce handlowej).

Nadto kontrola jaj dotyczyła przestrzegania ogólnych przepisów prawa żywnościowego: zasad identyfikowalności produktów w łańcuchu obrotu, aktualności dat minimalnej trwałości, kwestii związanych z przechowywaniem żywności oferowanej konsumentom, sprawdzenia orzeczeń lekarskich wydawanych osobom stykającym się z żywnością oraz legalności prowadzonej przez podmiot działalności gospodarczej.

¹ Klasa A (inaczej: jaja świeże) – jaja przeznaczone do sprzedaży konsumentom; klasa B – jaja dostarczane wyłącznie przemysłowi spożywczemu i niespożywczemu.

III. ZAKRES PODMIOTOWY

Kontrolą objęto 168 punktów sprzedaży detalicznej jaj, w tym: 68 sklepów działających w sieciach handlowych i 65 innych sklepów, a ponadto 14 punktów sprzedaży na targowiskach oraz 21 hurtowni (które zgodnie z prawem zaliczane są do punktów sprzedaży prowadzących handel detaliczny).

Podmioty do kontroli typowano na podstawie jednego lub kilku z niżej wymienionych kryteriów:

- na podstawie wyników poprzednich kontroli, skarg i informacji przekazanych przez konsumentów lub innych uczestników obrotu,
- dobór losowy spośród będących w posiadaniu wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej danych o przedsiębiorcach.

Działania Inspekcji Handlowej miały miejsce w IV kwartale 2014 roku na terenie całego kraju.

IV. SZCZEGÓŁOWE USTALENIA KONTROLI

Kontrolą objęto 526 partii jaj kurzych należących do klasy A o łącznej wartości 399,2 tys. zł. Zdecydowaną większość skontrolowanych partii stanowiły jaja sklasyfikowane wagowo² (498 partii). Około dwie trzecie skontrolowanych partii oferowano konsumentom w opakowaniach, pozostałe partie sprzedawano luzem (na sztuki).

Łącznie zakwestionowano 146 partii (co stanowiło 27,8 proc. ogółem zbadanych), w tym:

- 130 partii z uwagi na niewłaściwe oznakowanie (24,7 proc. partii ocenionych),
- 23 partie ze względu na zaniżenie masy jednostkowej i niewłaściwą klasyfikację wagową (12,6 proc. ocenionych w tym zakresie),
- 6 partii (1,1 proc. ogółem) z powodu nieaktualnej daty minimalnej trwałości,
- 1 partię (0,2 proc. ogółem) z uwagi na niewłaściwe warunki przechowywania.

Nieprawidłowości stwierdzono w 68 placówkach (40,5 proc. ogółem skontrolowanych), tj.:

- 32 sklepach spoza sieci handlowych (49,2 proc. skontrolowanych tego typu sklepów),
- 16 sklepach należących do sieci handlowych (23,5 proc. skontrolowanych tego typu sklepów),
- 11 punktach sprzedaży na targowiskach (78,6 proc. skontrolowanych takich punktów),
- 9 hurtowniach (42,9 proc. skontrolowanych hurtowni).

² Zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 589/2008, jaja klasy A klasyfikuje się według czterech klas wagowych: XL - bardzo duże; L - duże; M - średnie; S - małe. W drodze odstępstwa od tej zasady, jeżeli w jednym opakowaniu znajdują się jaja o różnej wielkości, należy podać minimalną masę netto jaj w gramach, a na powierzchni zewnętrznej opakowania zamieścić opis "Jaja różnej wielkości" lub podobny.

1. Oznakowanie jaj

Zgodnie z przepisami, jaja klasy A powinny posiadać odpowiednie oznakowanie, tj.:

- na skorupie powinien znajdować się kod producenta, który składa się z kodu systemu utrzymania kur (w zależności od metody chowu: cyfra 0 oznacza chów ekologiczny, 1 – na wolnym wybiegu, 2 – ściółkowy, 3 – klatkowy), kodu państwa (np. PL dla Polski), weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (8 cyfr). Oznaczenie takie nie jest wymagane tylko w wyjątkowych przypadkach (gdy prowadzona jest tzw. sprzedaż bezpośrednia³ jaj, a w miejscu sprzedaży udostępnione zostały dane dotyczące nazwy i adresu gospodarstwa, z którego jaja pochodzą, oraz imię, nazwisko i adres producenta);
- opakowania jaj kurzych muszą posiadać na zewnętrznej powierzchni dobrze widoczne i czytelne oznaczenia dotyczące: kodu zakładu pakowania jaj, klasy jakości (np. „klasa A”), klasy wagowej (np. XL – bardzo duże), daty minimalnej trwałości, zalecenia przechowywania jaj po zakupie w warunkach chłodniczych, metody chowu kur wyrażonej słownie (np. „jaja z chowu klatkowego”). Na zewnętrznej lub wewnętrznej powierzchni opakowania powinno znajdować się objaśnienie znaczenia kodu producenta (tj. kodu umieszczonego na skorupie jaja);
- jaja oferowane luzem powinny zostać opatrzone w miejscu sprzedaży informacjami dla konsumentów o: klasie jakości, klasie wagowej, metodzie chowu, dacie minimalnej trwałości, znaczeniu kodu producenta (uwidocznionego na skorupie jaj) oraz nazwą albo imieniem i nazwiskiem producenta.

Oceną w zakresie oznakowania objęto 526 partii jaj, w tym 360 partii w opakowaniach i 166 partii luzem.

Ogółem zakwestionowano oznakowanie 130 partii (24,7 proc. ocenionych). Zdecydowanie większy odsetek nieprawidłowości stwierdzono w grupie jaj luzem (46,4 proc.), niż opakowanych (13,9 proc.). Wyniki kontroli oznakowania różniły się również w zależności od rodzaju placówki handlowej: najmniejszy odsetek nieprawidłowości ujawniono w sklepach sieci handlowych, największy na targowiskach.

1.1. Oznakowanie jaj na skorupie kodem producenta

Zakwestionowano 20 partii jaj stanowiących 3,8 proc. ogółem zbadanych partii, w tym: 6 partii jaj opakowanych (1,7 proc. oferowanych w tej formie) i 14 partii jaj luzem (8,4 proc.).

Stwierdzanymi nieprawidłowościami były brak oznaczenia kodem producenta lub nieczytelność kodu na jajach. Właściciele kontrolowanych placówek wycofali zakwestionowane jaja z obrotu handlowego i zwrócili do dostawców lub zagospodarowali we własnym zakresie.

O nieprawidłowościach poinformowano, w zależności od charakteru ustaleń, właściwe organy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub Inspekcji Weterynaryjnej.

³ Sprzedażą bezpośrednią mogą być objęte wyłącznie produkty własne, wyprodukowane przez podmiot, który spełnia określone w przepisach warunki. Taki podmiot może sprzedawać jaja tylko konsumentom końcowym na targowiskach lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta. Sprzedaż bezpośrednia może być prowadzona tylko na terenie województwa, na obszarze którego jest prowadzona produkcja lub na obszarze sąsiadujących z nim województw.

1.2. Oznakowanie opakowań przeznaczonych dla konsumenta

Ze względu na niewłaściwe oznakowanie opakowań zakwestionowano łącznie 50 partii jaj, tj. 13,9 proc. zbadanych w tym zakresie.

Istotną stwierdzoną nieprawidłowością było oznakowanie opakowań jaj z chowu klatkowego mogące wprowadzać nabywcę w błąd co do sposobu chowu niosek. Na opakowaniach zastosowano opisy takie jak „wiejskie jaja”, „z naszej zagrody”, grafikę przedstawiającą krajobraz wiejski lub spacerujące kury, które mogły budzić skojarzenia z chowem kur niosek na wolnym wybiegu, podczas gdy informacja o faktycznej metodzie chowu – klatkowego – umieszczona była małą czcionką na nieekspozowanej części opakowania (np. na spodzie). Należy podkreślić, że jaja z chowu klatkowego są tańsze od pochodzących z chowu na wolnym wybiegu.

Inną nieprawidłowością w znakowaniu opakowań jaj, którą stwierdzono w przypadku 9 partii, było podawanie daty minimalnej trwałości dłuższej niż przepisowe 28 dni od momentu zniesienia jaj (np. o 8 dni).

Ponadto stwierdzono m.in. następujące naruszenia przepisów:

- brak objaśnienia znaczenia kodu producenta,
- brak słownego określenia metody chowu kur lub nieprawidłowe jej określenie (np. „10 jaj z wolnym wybiegiem” zamiast „10 jaj z chowu na wolnym wybiegu”),
- brak wskazania klasy wagowej jaj (kiedy partia była klasyfikowana wagowo),
- brak wskazania klasy jakości,
- nieprawidłowe lub sprzeczne informacje dotyczące producenta, zakładu pakowania jaj, ich kodu,
- brak zalecenia dla konsumenta, by po zakupie przechowywać jaja w warunkach chłodniczych,
- podanie jednocześnie dwóch różnych klas wagowych tj. „klasa wagowa M – duże” (w toku kontroli ustalono, że partia tych jaj należała do klasy M – średnie).

W toku kontroli sprawdzano, czy dobrowolne deklaracje zamieszczone w oznakowaniu opakowań jaj, takie jak „jaja od kur zielononózek”, „certyfikat QF”, „od kur karmionych paszą wolną od GMO”, „o niskiej zawartości cholesterolu”, „jaja zawierają podwyższony poziom kwasów DHA Omega 3”, były zgodne z prawdą. W razie potrzeby Inspekcja Handlowa zwracała się o pomoc do innych inspekcji (np. gdy weryfikowała deklarację dotyczącą specjalnego sposobu żywienia kur niosek). W części przypadków Inspekcja uzyskała potwierdzenie ww. deklaracji, zaś w części spraw nadal trwają wyjaśnienia.

O nieprawidłowościach związanych z oznakowaniem poinformowano, w zależności od charakteru ustaleń, właściwe organy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Weterynaryjnej lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W przypadku istotnych nieprawidłowości zakwestionowane produkty wycofywane były z obrotu.

1.3. Oznakowanie jaj sprzedawanych luzem

Wymogu uwidocznienia określonych informacji dla konsumentów dotyczących oferowanych jaj luzem nie dopełniono w odniesieniu do 77 partii jaj spośród 166 poddanych kontroli, tj. 46,4 proc. sprawdzonych w tym zakresie.

Ujawnione uchybienia najczęściej dotyczyły braku wszystkich lub części wymaganych informacji: daty minimalnej trwałości, oznaczenia metody chowu kur, klasy wagowej, objaśnienia znaczenia kodu producenta, klasy jakości, nazwy albo imienia i nazwiska producenta. W nielicznych przypadkach stwierdzono też inne nieprawidłowości, np. podano „sposób chowu kur – 3”, bez wyjaśnienia, że cyfra 3 odpowiada chowowi klatkowemu, w innym przypadku podano tylko informację „jaja wiejskie”.

Na żądanie inspektorów oznakowanie skorygowano.

2. Weryfikacja klasy wagowej jaj

Jaja klasy A klasyfikuje się według wagi na cztery klasy:

- XL – bardzo duże, tj. masa ≥ 73 g,
- L – duże, tj. $73 \text{ g} > \text{masa} \geq 63$ g,
- M – średnie, tj. $63 \text{ g} > \text{masa} \geq 53$ g,
- S – małe, tj. masa < 53 g.

Wyznaczona dla danej partii jaj klasa wagowa musi być podana w oznakowaniu do wiadomości konsumenta. Obowiązek ten dotyczy zarówno jaj opakowanych, jak i sprzedawanych na sztuki (luzem) (por. pkt 1 na str. 5 niniejszej informacji). Tylko niewielki określony odsetek jaj w partii może odbiegać masą od ustalonego przedziału.

W toku kontroli, na podstawie przeważenia jaj ze 183 partii, zweryfikowano prawidłowość zadeklarowanej konsumentom klasy wagowej. Stwierdzono znaczne zaniżenie masy jednostkowej i niewłaściwą klasyfikację w przypadku 23 partii, tj. 12,6 proc. skontrolowanych w tym zakresie (w grupie jaj opakowanych odsetek ten wyniósł 10,6, a jaj luzem – 16,7).

Na przykład:

- w partii zadeklarowanej jako klasa XL (o masie ≥ 73 g) 85,7 proc. jaj posiadało masę odpowiadającą niższej klasie wagowej L,
- w partii zadeklarowanej jako klasa L ($73 \text{ g} > \text{masa} \geq 63 \text{ g}$) 61,1 proc. jaj posiadało masę odpowiadającą klasie M.

Sprzedawcy wycofali z obrotu zakwestionowane produkty i zwracali je do dostawcy bądź we własnym zakresie dokonywali zmiany oznaczenia.

3. Identyfikacja dostawców

W toku kontroli przeprowadzono także identyfikację dostawców wszystkich ocenianych partii jaj spożywczych. Zastrzeżenia wniesiono w 2 hurtowniach i 2 sklepach (2,4 proc. ogółem).

Przykładowo, przedsiębiorca nie posiadał udokumentowania pochodzenia sprzedawanych jaj, stwierdził on jedynie że są to jaja z jego gospodarstwa, jednak nie okazał żadnego dokumentu

potwierdzającego te wyjaśnienia. W związku z powyższym skierowano wniosek do sądu o ukaranie przedsiębiorcy.

W jednym przypadku stwierdzono rozbieżności dotyczące numeru zakładu pakowania jaj, tj. inny numer wskazany został w handlowym dokumencie identyfikacyjnym, a inny na opakowaniu. Sprawa pozostaje w toku.

4. Data minimalnej trwałości, warunki przechowywania

Wymienione zagadnienia zostały sprawdzone we wszystkich skontrolowanych placówkach.

W 2 placówkach sieci handlowych (1,2 proc. ogółem skontrolowanych) stwierdzono w ofercie 6 partii jaj (stanowiących 2,5 proc. ocenionych) po upływie daty minimalnej trwałości. Przedsiębiorcy wycofali ze sprzedaży przeterminowane jaja, zaś osoby odpowiedzialne za wystąpienie tej nieprawidłowości zostały ukarane mandatami karnymi. Ponadto w odniesieniu do części partii jaj przedsiębiorcy nie posiadali informacji odnośnie trwałości, ani dacie zniesienia jaj, w związku z czym produkty te zostały wycofane z obrotu.

W większości kontrolowanych jednostek handlowych jaja przechowywane były zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami producentów. Wyjątek stanowił 1 sklep należący do sieci handlowej, gdzie przechowywano jaja w warunkach chłodniczych (w temperaturze 4°C) ponad 72 h.

5. Inne zagadnienia

W toku przeprowadzonych kontroli, 5 przedsiębiorców (3 proc. ogółem) nie okazało aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych. Orzeczenia te są obowiązkowe dla wszystkich osób wykonujących pracę wymagającą bezpośredniego styku z żywnością (np. w przypadku jaj oferowanych luzem).

Ustalono, że kontrolowani przedsiębiorcy prowadzili działalność gospodarczą zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i w zakresie zgłoszonym w ww. dokumentach. Wyjątek stanowiło dwóch przedsiębiorców, którzy nie dopełnili obowiązku zgłoszenia zmian danych objętych wpisem, tj. jeden prowadził działalność w szerszym zakresie niż to zgłosił do ewidencji, drugi – nie zgłosił informacji o dodatkowych stałych miejscach wykonywania działalności.

Kontrola przyczyniła się również do ujawnienia (a w konsekwencji usunięcia) innych nieprawidłowości, np. podczas sprawdzania identyfikacji kontrolowanych przedsiębiorców stwierdzono brak wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w innej placówce ujawniono prowadzenie sprzedaży w zakresie niezgodnym z decyzją organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej – zezwolenie dotyczyło sprzedaży jaj pakowanych, podczas gdy oferowano jaja luzem. W innej placówce ujawniono wykroczenie polegające na posługiwaniu się wagami z nieaktualnymi cechami legalizacji.

V. DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z USTALENIAMI KONTROLI

Z ustaleniami kontroli zapoznano właścicieli lub kierowników kontrolowanych placówek. W zależności od stwierdzonych nieprawidłowości, skierowano wnioski do prowadzących

sprzedaż, ich jednostek nadrzędnych, producentów lub dostawców o podjęcie działań eliminujących stwierdzone nieprawidłowości.

Ustalenia z przeprowadzonych kontroli dały podstawę do:

- wydania 21 decyzji o wymierzeniu kar pieniężnych przedsiębiorcom, którzy wprowadzili do obrotu jaja niewłaściwie oznakowane i nieprawidłowo sklasyfikowane pod względem masy jednostkowej. Łączna kwota kar wyniosła 18,8 tys. zł. Na dzień przekazania informacji do UOKiK, część wszczętych postępowań pozostawała w toku;
- nałożenia 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1 tys. zł za popełnienie różnego rodzaju wykroczeń (m. in. wprowadzenie do obrotu środka spożywczego po upływie daty minimalnej trwałości, niedopełnienie obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem);
- wycofania z obrotu jaj o łącznej wartości 12,3 tys. zł lub przeceny jaj o wartości 1,6 tys. zł (decyzją wojewódzkiego inspektora lub w wyniku własnych działań kontrolowanych przedsiębiorców);
- skierowania 4 wniosków do sądów rejonowych o ukaranie osób odpowiedzialnych popełnienia wykroczeń polegających na niedopełnieniu obowiązku w zakresie identyfikacji dostawców oraz zatrudnieniu osoby nieposiadającej orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Ponadto skierowano: 50 zawiadomień do właściwych organów Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, 12 zawiadomień do organów nadzoru sanitarnego, 12 – do organów nadzoru weterynaryjnego, 3 – do urzędów skarbowych, 1 – do prokuratury rejonowej.

VI. PODSUMOWANIE

Z materiałów kontroli wynika, że z roku na rok jakość handlowa jaj ulega poprawie, jednak w dalszym ciągu jest niezadowalająca. W toku kontroli niezgodności ujawniono ogólnie w 27,8 proc. partii, tj. nieznacznie mniej niż w 2013 roku, gdy odsetek ten wyniósł 30,3 proc., a zdecydowanie mniej niż w 2011 roku (kiedy odnotowano 49,1 proc. niezgodności) czy w 2010 roku (wówczas odnotowano nieprawidłowości w 63,4 proc. partii).

W perspektywie czasu szczególnie ważny dla konsumentów jest trzykrotny spadek odsetka partii jaj nieprawidłowo sklasyfikowanych pod względem masy (w 2010 roku wynosił on 43,8 proc., w 2011 roku – 35,1 proc., w 2013 roku – 12,1 proc., obecnie – 12,6 proc.).

W świetle uzyskanych przez Inspekcję Handlową wyników negatywnie należy ocenić działania przedsiębiorców w zakresie oznakowania jaj oferowanych konsumentom, aczkolwiek również tutaj zauważalna jest korzystna tendencja (tj. spadek odsetka zakwestionowanych partii z 30,4 proc. w 2010 i 2011 roku, 27,5 proc. w 2013 roku, do 24,7 proc. obecnie). Nadal częściej nieprawidłowo oznakowane są jaja luzem (za co odpowiedzialni są głównie sprzedawcy detaliczni) niż jaja opakowane (które znakują producenci, paczkujący, dystrybutorzy).

Odnutowywane w toku kontroli nieprawidłowości mają różny charakter, część z nich, jak podawanie nieprawdziwych informacji o klasie wagowej produktu oraz pomijanie lub ukrywanie informacji o metodzie chowu niosek, od których pozyskano jaja, w sposób istotny naruszało interes ekonomiczny konsumentów. Przedsiębiorcy mają świadomość, że nazwa „jaja wiejskie” lub oznakowanie przywołujące na myśl pochodzenie produktu z gospodarstwa

wiejskiego mają wpływ na wybór konsumentów, którzy łatwo ulegają sugestii, że jaja pochodzą od kur z „naturalnego” chowu (ekologicznego lub na wolnym wybiegu).

Rozmiar stwierdzonych nieprawidłowości wskazuje na zasadność kontynuowania kontroli jakości i prawidłowości oznakowania oferowanych jaj.

Załącznik: wykaz przepisów z zakresu kontroli

Załącznik do Informacji z kontroli jakości i prawidłowości oznakowania jaj kurzych

Wykaz przepisów z zakresu kontroli:

- ñ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001, (WE) nr 1234/2007* (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, s. 671) – w szczególności część VI załącznika VII,
- ñ rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. *ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj* (Dz. U. L 163 z 24.06.2008, s. 6, z późn. zm.) – w szczególności art. 2 ust. 3, art. 4, art. 9 ust. 1, art. 12, 13, 14 i 16,
- ñ rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. L 31 z 01.02.2002, s. 1, z późn. zm.) – w szczególności art. 16 oraz art. 18, w powiązaniu z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 931/2011 z dnia 19 września 2011 r. *w sprawie wymogów dotyczących możliwości śledzenia ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. L 242 z 20.09.2011, s. 2),
- ñ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. *w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004* (Dz. U. L 304 z 22.11.2011, s. 18 z późn. zm.),
- ñ ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia* (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) – szczególnie rozdział 11 i art. 59 ust. 4,
- ñ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.) – w szczególności art. 7 ust. 1,
- ñ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. *w sprawie znakowania środków spożywczych* (Dz. U. z 2014 r. poz. 774) – w szczególności § 33, rozporządzenie to utraciło moc z dniem 9 stycznia 2015 r. w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. *w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), w którym do jaj stosują się przepisy § 16 i § 19,
- ñ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2006 r. *w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 38),
- ñ rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. *w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności* (Dz. U. L 404 z 30.12.2006, s. 9; sprostowanie: Dz. U. L 12 z 18.01.2007, s. 3, z późn. zm.),

- ñ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. L 139 z 30.04.2004, s. 55 z późn. zm.) – sekcja X w załączniku III,
- ñ rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. *w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91* (Dz. U. L 189 z 20.07.2007, s. 1 z późn. zm.) wraz z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. *ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli* (Dz. U. L 250 z 18.09.2008, s. 1 z późn. zm.),
- ñ ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.).